

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت ویژه

سناسنامه درس Course Syllabus

عنوان درس: مراقبتهای جامع پرستاری در بخش ویژه کلیوی شماره درس: ۵۱۲۲۳۴۰

نوع و تعداد واحد: ۰/۵ واحد نظری

دروس پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان/ سالمندی ۱ تا ۳

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری کارشناسی ترم ۶ (گروه ۱) نیمسال تحصیلی: دوم ۴۰۵-۱۴۰۴

زمان کلاس: سه شنبه ها ۱۴-۱۶ مکان کلاس: کلاس ۱۰

مسئول درس: خانم دکتر مریم السادات هاشمی

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۴۴

Email: Maryam.hashemi @nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم دکتر هاشمی

شرح درس:

این درس شامل مراقبتهای پرستاری تخصصی از بیماران بستری در بخشهای مراقبتهای ویژه کلیوی (همودیالیز) است. محتوی درس پرستاری مراقبت ویژه به دانشجویان مقطع کارشناسی رشته پرستاری کمک مینماید ضمن تلفیق دانش و مهارتهای فراگرفته با بهره گیری از مفاهیم اصلی پرستاری نظیر فرایند پرستاری و کاربرد مهارتهای تفکر خلاق و حل مسئله، عملکرد پرستاری مبتنی بر شواهد و کل نگر امر مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند به مراقبتهای ویژه پرستاری را مبتنی بر اصول اخلاقی به عهده گیرد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود تا ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم پرستاری را در امر مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند مراقبت های ویژه پرستاری به کار گیرد و با تلفیق پنج صلاحیت کلیدی مراقبتی توانمندی لازم را ارائه مراقبت به بیماران نیازمند مراقبت ویژه کسب می کند.

۱ **همدلی و شفقت:** در شرایط بحرانی مراقبتی مبتنی بر احترام، آرامش و حفظ حرمت انسانی ارائه می دهد.

۲ **حرفه ای گرای:** با پایبندی به استانداردهای مراقبتی، اصول اخلاقی و مسئولیت های قانونی، اقدامات پرستاری را در چارچوب حرفه ای انجام می دهد.

۳ **مهارت های ارتباطی و بین فردی:** ارتباط مؤثر و همدلانه با بیمار، خانواده و اعضای تیم سلامت برقرار می کند.

۴ **عملکرد مبتنی بر شواهد:** با استناد به آخرین منابع علمی، تصمیمات مراقبتی خود را بر اساس شواهد به روز و نه فقط تجربه شخصی یا سنتی توجیه و اجرا می کند.

۵ رهبری و مدیریت: اولویت بندی مراقبت ها، مدیریت زمان تجهیزات و منابع انسانی و هدایت همکاران در شرایط فشار کاری بالا و تعدد بیماران ناپایدار را می تواند انجام دهد.

هدف کلی درس: هدف کلی درس آشنا کردن دانشجویان با اصول مراقبتهای پرستاری در بخشهای مراقبت ویژه با به کارگیری دانش قبلی در بررسی نیازهای بیماران بدحال تصمیم گیری مناسب و انتخاب اولویتهای مراقبتی در بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی با تأکید اصول مراقبت در مراحل حاد و تحت حاد با استفاده از وسایل و تجهیزات پیشرفته و فناوری نوین نوتوانی و بر آموزش به بیمار و خانواده آنها

اهداف اختصاصی دوره (با لحاظ پنج صلاحیت بالینی اصلی):

حیطه دانشی:

- با ساختار فیزیکی، پرسنلی بخش همودیالیز آشنا شود.
- مکانیزم های انتشار و اولترافیلتراسیون را توضیح دهد.
- با انواع راه های دسترسی عروقی موقت (شالدون) و دائمی (فیستول، گرافت و پرموکت) آشنا شود.
- اصول خودمراقبتی از راه های دسترسی عروقی را شرح دهد.
- چگونگی تنظیم پارامترهای دستگاه همودیالیز را توضیح دهد.
- چگونگی پیشگیری از عوارض حین دیالیز را شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری حین دیالیز را شرح دهد.
- اصول دیالیز صفاقی را توضیح دهد.
- عوارض دیالیز صفاقی را شرح دهد.
- اندیکاسیون ها و کنترااندیکاسیون های درمان های جایگزین کلیه را توضیح دهد.
- کنترااندیکاسیون های نسبی و مطلق پیوند کلیه را توضیح دهد.
- مزایا و معایب پیوند از دهنده زنده و جسد را با یکدیگر مقایسه کند.
- معیارهای انتخاب دهنده زنده را توضیح دهد.
- معیارهای انتخاب دهنده جسد را توضیح دهد.
- معیارهای انتخاب گیرنده پیوند کلیه را توضیح دهد.
- مراقبت های قبل و بعد از پیوند کلیه را توضیح دهد.
- آموزش های لازم در زمینه خودمراقبتی و افزایش طول عمر کلیه پیوندی را برای بیمار توضیح دهد.

حیطه نگرشی:

- اهمیت رعایت ملاحظات اخلاقی و حقوقی، حفظ کرامت بیمار و خانواده در شرایط بحرانی و همچنین اهمیت نقش پرستار در ارتقاء سلامت و نوتوانی را درک و به آن پایبند باشد.
- نسبت به نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران، به ویژه سالمندان، و خانواده هایشان در بخش های مراقبت ویژه، حساسیت نشان داده و رویکردی همدلانه اتخاذ کند.
- به اهمیت عملکرد تیمی، پذیرش مسئولیت پذیری فردی، و تعهد به یادگیری مستمر و به روزرسانی دانش در حیطه مراقبت های ویژه اعتقاد داشته باشد.

حیطه مهارتی:

- با استفاده از مهارت‌های ارتباطی مؤثر، اطلاعات پیچیده پزشکی و پرستاری را به صورت واضح و قابل فهم به بیمار و خانواده‌اش منتقل کند.
- مراقبت‌های مربوط به بیماران تحت دیالیز (آماده‌سازی، پایش، مراقبت از دسترسی عروقی)، دیالیز صفاقی و پیوند کلیه را با دقت اجرا کند.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

برگزاری جلسات آموزشی صرفاً از طریق سامانه نوید انجام می‌پذیرد. بر این اساس، به ازای هر سه جلسه آفلاین (غیرهمزمان)، یک جلسه به صورت حضوری برگزار خواهد شد. نوع برگزاری هر جلسه (حضوری، مجازی برخط یا مجازی غیرهمزمان) در طرح درس مصوب، اعلام شده است. در جلسات حضوری مطالب درسی به شیوه سخنرانی و پرسش و پاسخ، بحث گروهی و ارائه موضوع توسط گروه انتخابی دانشجویان به صورت پرسش و پاسخ استاد از آنان در کلاس، و استفاده از امکانات آموزشی و منابع کتابخانه ای معرفی شده توسط اساتید درس گروه پرستاری ویژه خواهد بود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

وسایل کمک آموزشی وایت برد و power point، کامپیوتر- کتاب-مقالات، فیلم و گچ، تخته سیاه ... می باشند.

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

فعالیت کلاسی دانشجویان: استاد مربوطه مجاز است تا سقف ۵/۰ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی با توجه به فعالیت کلاسی دانشجویان (شرکت فعال در بحث و پاسخگویی به سئوالات مطرح شده در کلاس درس، داشتن تفکر انتقادی، اشاره به یافته های جدید علمی، انجام تکالیف) به نمره نهایی دانشجویان اضافه نماید.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیر موجه کسر ۱ نمره
- سه جلسه غیبت غیر موجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیر موجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با

ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	آزمون میان ترم	۱۸
۴	انجام تکالیف جلسه	۲
۵	فعال بودن دانشجو در حین تدریس	۰/۵ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی

آزمون میان ترم: با توجه به اینکه درس نیم واحدی است لذا آزمون میان ترم برگزار نمی شود.

آزمون پایان ترم: ۹۰ درصد نمره (۱۸ نمره از ۲۰ نمره)

- سوالات آزمون شامل پرسش های چند گزینه ای چند گزینه ای به صورت آنلاین و در سامانه نوید / آزمون ها می باشد.
- تجزیه و تحلیل سوالات آزمون توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در هر ترم انجام می شود و نتایج آن در اختیار مسئول درس قرار می گیرد و مسئول درس استاد مربوطه را در جریان نتیجه آنالیز سوالات به منظور حذف یا اصلاح سوال قرار خواهد داد.
- نتایج آزمون پایان ترم حداکثر ۶ روز پس از برگزاری آزمون اعلام خواهد شد و فرصت برای اعتراض به نمره حداکثر سه روز بعد از اعلام نمره در سایت می باشد.
- تاریخ امتحان پایان دوره : طبق جدول زمانبندی آموزش

تکالیف (۲ نمره از ۲۰ نمره):

- محتوای آموزشی مورد نیاز برای آمادگی اولیه شامل فایل های آموزشی درس مراقبت های ویژه کلیه روز قبل از شروع کلاس در سی به صورت اسلاید های صدا گذاری شده حدود ۶۰ دقیقه و مجموعه ای از سناریوهای بالینی طراحی شده از طریق سامانه مدیریت یادگیری دانشگاه (نوید) بار گذاری می شوند.
- دانشجویان پیش از حضور در کلاس باید محتواهای جلسات را مطالعه نمایند
- دانشجویان موظف هستند تکالیف را حداکثر تا یک هفته پس از برگزاری کلاس بار گذاری نمایند.
- **منابع اصلی:**
  - عسگری، محمد رضا، سلیمانی، محسن. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه در بخش ICU،CCU و دیالیز. نشر بشری
  - شیری، حسین، نیکروان مفرد، ملاحظ. مراقبت های ویژه در ICU. انتشارات حیدری

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- AACN, Editor: Hartjes, T. AACN Core Curriculum for High Acuity, Progressive, and Critical Care Nursing, 7e. Elsevier
- Urden, L D, Stacy, K M & Lough, M E. Critical Care Nursing: Diagnosis and Management. Elsevier

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: گروه ۲ پرستاری ویژه شماره درس: ۵۱۲۲۳۳۷
 نیمسال تمصیلی و سال: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵ رشته تمصیلی: کارشناسی پرستاری
 فراگیران: ترم ۶ زمان: سه شنبه ها ۱۴ تا ۱۶

اساتید درس: خانم دکتر هاشمی

ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	مدرس
۱	۴۰۴/۱۲/۵	مشخصات بخش دیالیز- نارسایی مزمن کلیوی و مراقبت های پرستاری	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲	۴۰۴/۱۲/۱۲	درمانهای جایگزین عملکرد کلیه - روشهای دستیابی موقت عروقی و مراقبتها- اصول همودیالیز و مراقبتهای پرستاری در بیمار تحت همودیالیز	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۳	۴۰۴/۱۲/۱۹	اصول دیالیز صفاقی و مراقبتهای پرستاری آن بر اساس فرایند	☐ حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۴	۴۰۵/۱/۱۸	پرسش و پاسخ از جلسات قبل و اهدای کلیه ، روند جراحی و پیوند کلیه و مراقبتهای ویژه پرستاری آن با تاکید بر تشخیص های پرستاری	☐ حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی

لینک کلاس مجازی: <https://meet.mui.ac.ir/rdrf67z0nwa9/>

امتحان پایان ترم از ۴ جلسه تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش